

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. L.W. van der Meij, Zaamslag; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; Ds. P. van Zonneveld, Doornspijk; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Geheel bedroefd!

Toen zeide Hij tot hen: „Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe; blijft hier en waakt met Mij!”

Matth. 26 : 38.

Hebt u wel eens een stervende gezien in doodsnoed? Met ogen vol doodsangst? Zo is het aangezicht van de Borg geweest in de bange nacht van Gethsémané.

Geheel bedroefd! Alle rust is verdwenen. Hij smeekt bijna om een beetje meeleven van Zijn discipelen: blijft hier en waakt met Mij! Aangrijpend! Hij, Die anderen ook in de moeilijkste omstandigheden Zijn jongeren kon troosten, Hij, Die rustig kon slapen in het scheepje dat door de stormen en golven gebeukt werd, Hij ziet nu Zijn discipelen bijna smekend aan en vraagt hun meeleven in Zijn dodelijke droefheid.

Hij, Die de eenzamen heeft opgezocht en in hun wanhoop getroost, gevoelt Zichzelf nu zo nameloos eenzaam: blijft hier en waakt met Mij!

Hier is Hij waarlijk mens, Zoon des mensen, ons in alle dingen gelijk, doch zonder zonde. En omdat Hij mens is in de meest volle zin van het woord, maar zonder zonde, doorvoelt Zijn zuivere, zondeloze menselijke natuur veel sterker en scherper dan welk zondig mens ook de verschrikkingen van het lijden, dat op Hem aankomt.

Och, wat stamelen wij hier eigenlijk? Wie zou ook maar van verre de benauwdheid kunnen peilen, die Hem het bloedig zweet heeft uitgeperst?

Hier is de hel met al haar duivelse machten, die Hij op Zich af ziet stormen. Huivering-wekkend! Hier is de diepe duisternis van de dood, de bezoldiging der zonde!

De bezoldiging, de soldij, het loon der zonde zal nu aan Hem worden uitbetaald. Aan Hem, Die geen zonde gekend nog gedaan heeft, en er is geen bedrog in Zijn mond gevonden. Zijn reine ziel gruwet van de zonde met een goddelijke afkeer. Maar Hij, Die geen zonde gekend heeft, is tot zonde gemaakt. En daarom wordt het loon der zonde Hem uitbetaald: de dood in volle omvang, in eeuwige verschrikking. God had immers in het paradijs tot de eerste Adam gesproken, wijzende op de verboden vrucht: „Ten dage als ge daarvan eet, zult ge de dood sterven!”

En nu gaat de Borg als de tweede Adam betalen wat de eerste Adam geroofd heeft. En daarom: vreselijker dan alle lijden dat mensen Hem aandoen, treft Hem de vloek van God, zoals die ongedeelde rustte op het ganse menselijk geslacht.

Allen keren zich tegen Hem: de overpriesters en schriftgeleerden, de joodse leiders, de satan met al zijn trawanten. Maar in dit alles en achter dit alles: de Vader! Nu zullen al Gods baren en golven over Hem heengaan: Gods vloek! Nu zal Hij met die vreselijke doop gedoopt worden, die Hem vroeger reeds perste: Mijn God, hoe zwaar, hoe smartelijk valt dit lijden voor Mijn gemoed!

Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe! Mijn jongeren: blijft hier en waakt met Mij! Ja, ze zullen wel hier blijven. Maar ze zullen niet waken. Hun ogen zijn zo bezwaard! Och ja, de geest is wel gewillig, maar 't vlees is zo

zwak! Straks zal de Borg met Zijn bebloede gezicht zijn jongeren slapende vinden. Hij zal tevergeefs bij hen een beetje steun zoeken. Die drie, de besten van de besten, ze kunnen niet één uur met Hem waken!

Hier worden wij, mensen, helemaal aan de kant gezet. Met onze godsdienst, met onze vroomheid. Hier komen wij openbaar in onze zondigheid en onwaardigheid.

Maar hier openbaart zich ook Christus' goddelijke liefde. Allen verlaten Hem, zelfs Zijn keurbende is Hem ontrouw. Maar Hij gaat voort! Alleen! Hij moet de pers alleen treden. Helemaal alleen! Maar Hij doet het! Hij doet het, omdat Hij het wil!

Hij doet het, omdat Hij geperst wordt. Geperst door een weergaloze liefde tot de eer van Zijn Vader, Die de zonde niet ongestraft kan laten. Geperst door een peilloze liefde tot Zijn uitverkoren bruidskerk, die uit de banden van zonde, dood en satan verlost moet worden.

Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe: „Vader, indien het mogelijk is: laat deze drinkbeker aan Mij voorbijgaan!”

Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe. Maar toch: „de drinkbeker, die de Vader Mij heeft gegeven, zou Ik die niet drinken?”

En Hij neemt de drinkbeker aan uit de hand van Zijn Vader. Er is geen druppel liefde in. Ze is vol toorn!

Maar Hij zet de beker aan de mond. En Hij ledigt hem: teug na teug! Tot de laatste druppel!

Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe... Wie durft het volhouden om zichzelf te handhaven tegenover deze Borg?

Wie kan het nog?

Als wij toch op zo grote zaligheid, als wij toch op deze gezegende Zalmaker geen acht zouden slaan...

Hij maakt het ons toch ook niet gemakkelijk om verloren te gaan. Wie zou niet bidden: „Zone Davids, ontferm U mijner!”

ds. M. Vlietstra.

Ontmoetingsdag

We willen weer de aandacht vestigen op de ontmoetingsdag, die D.V. zal worden gehouden op zaterdag 9 april a.s in het kerkgebouw van de kerk te Sliedrecht-centrum. Het programma ziet er als volgt uit:

morgensamenkomst: aanvang 10.30 uur:

opening Ds. G. Blom
spreker Ds. L.W. van der Meij
slotwoord Ds. H.C. van der Ent

PAUZE

middagsamenkomst: aanvang 14.00 uur

opening Ds. M. Vlietstra
spreker Ds. P. van Zonneveld
slotwoord Ds. M.C. Tanis

We hopen dat we elkaar weer in grote getale in Gods gunst mogen ontmoeten.

B.

De Tabernakel

Achttiende les

HET HEILIGE DER HEILIGEN

B2. De voorwerpen in de ark

Naast de twee stenen tafels van Gods heilige WET en de gouden krui met manna, werd ook bewaard: de bloeiende staf van Aäron. Zoals we reeds opgemerkt hebben, is er een

Van de administratie

Aan giften hebben we f 1760,40 ontvangen, terwijl er weer 6 nieuwe abonnees konden worden genoteerd. Hartelijk dank. 3 van deze abonnees werden opgegeven door een kerkeraad, die aan hun leden die in het huwelijk traden een gratis jaarabonnement op ons blad gaven. Enkele andere kerkeraden doen dit ook reeds. Een voorbeeld ter navolging voor meer kerkeraden. Degenen die hun abonnementsgeld nog niet betaald hebben, verzoeken wij vriendelijk dit alsnog zo spoedig mogelijk te doen. De nieuwe jaargang is 1 januari al ingegaan. Bij voorbaat dank.

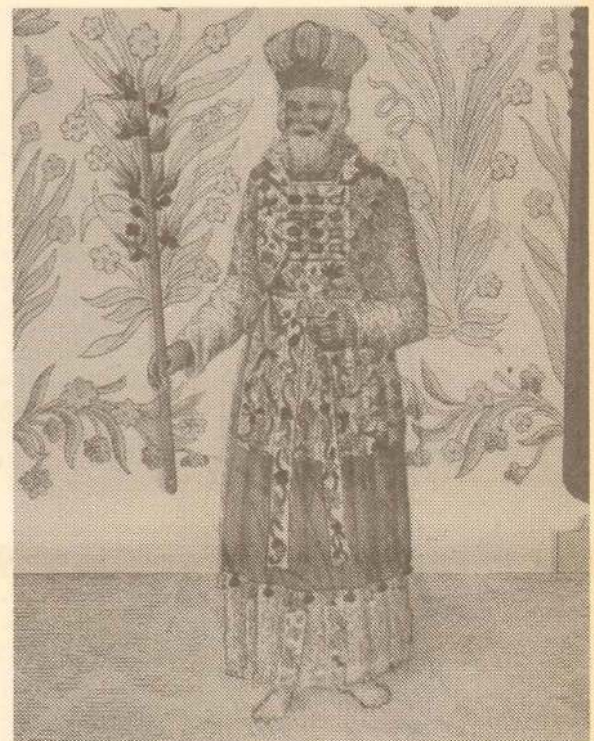
Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720 - 74202, giro 704350.

Van de redactie

Voor de school van Dundas ontving ik per giro een bedrag van f 100,- van Mw. L. C.v.d.B.S. en per bank eveneens een bedrag van f 100,- van Mw. H.K.W. Hartelijk dank voor uw giften. Het is niet de eerste keer dat u op deze wijze aan de school heeft gedacht.

B.

mening, dat die staf van Aäron niet in de ark, maar vóór haar gelegd was. Volgens Numeri 17 : 10 werd zij daar gelegd om als een **teken** voor het zondige volk in verband met de opstand van Korach bewaard te blijven. Zo willen we dan ook nu dat nader bespreken. Want hierin liggen zulke beschamende lessen voor deze tijd en voor ons persoonlijk!

Aäron met zijn Amandelstaf.

De staf was voor de Oosterling een onmisbaar voorwerp en dat wel bijzonder voor de herder.

Het was een stok van vier tot zes voet lang, een afgesneden tak o.a. van een amandelboom. De Aartsvaders hadden zulk een staf. Zo lezen we van Jacob, toen hij op zijn sterfbed zijn zonen zegende, dat hij leunde „op het opperste van zijn staf”.

Ook van de bedoinen-stammen in Arabië is bekend, dat het hoofd van een stam zijn staf had.

Zij was niet maar bedoeld als een „wandel-

stok", maar kreeg de betekenis van het „erfelijk-regeerder-zijn". Dat was dan ook het geval bij de z.g.n. „voorvaderlijke staf", de staf van de Aartsvaders.

Hun staf was dan ook een teken van „macht", „regeren". Zij werd overgedragen van vader op zoon en wel: op de „eerstgeboren" zoon. Die overdracht van regeer-macht hield bij de Aartsvaders in: de overdracht van de profetische, priesterlijke en koninklijke waardigheid. Wij weten, dat de drie ambten van profeet, priester en koning vòòr Mozes verbonden waren aan één persoon. Onder Israël werden de drie ambtelijke bedieningen gescheiden. Het waren de PROFETEN, die het „leer-ambt" vervulden; de PRIESTERS het ambt van „verzoening" en de KONINGEN het „regeer-ambt".

U weet ook dat b.v. een koning **nooit** „priesterwerk" mocht doen. Denk aan koning Uzzah!

Al deze drie ambten schaduwden af de DRIEVOUDIGE AMBTELIJKE BEDIENING van Christus, die dus in Hem tesamen verenigd zijn. En als vrucht van Zijn bediening zijn ook GODS KINDEREN weer gesteld tot „profeten, priesters en koningen". Wanneer we hierbij even stilstaan, o, dan is het niet diep-genoege te beseffen, hoe rijk dat volk is met zulk een verwaardiging! Van „verstandelozen", „dwazen" gemaakt tot PROFETEN; van bedoezelden en onreinen, ja, van zulke vuile zondaren gemaakt tot PRIESTERS en slaven van satan, waardig om eeuwig buiten geworpen te worden tot KONINGEN!

Ja, daar zal de eeuwigheid toe nodig zijn, om eeuwig dat wonder te doorwonderen en de Drieënige God hiervoor te loven!

Welnu, nog even terugkerend tot de betekenis van die „Voorvaderlijke staf", krijgt de bijvoeging van vader Jacob op zijn sterfbed: „leunende op het opperste van zijn staf" een bijzondere zin. Want hier ging het om de overdracht van de „koninklijke" waardigheid op Juda, zijn vierde zoon naar Gods vrijmacht, want wie was Juda? En Juda opgenomen in de „heilige linie"! En dan ook later een Rachab, een Ruth, een Bathseba, een Manasse!

Is dat niet tot rijke troost en verwondering voor hen, die zich toch ook hebben leren kennen als de alleronwaardigsten, de „voornaamsten der zondaren"! Maar keren we terug tot de „bloeiende staf van Aäron bij de Ark.

Wat was de oorzaak van het feit, dat die staf van Aäron tot een blijvend teken werd gesteld voor Israël? En wel, als een „bloeiende" staf?

Zie, dan moeten we stilstaan bij de ingrijpende opstand van KORACH, DATHAN en ABIRAM en dat zo vlak bij de Wetgeving op Sinaï. Wat was de OPZET van deze opstand?

Zij ging allereerst tegen Mozes en Aäron. Beiden waren door God Zelf aangesteld als dus „wettige" ambtsdragers voor Israël; Mozes als leidsman van Israël en Aäron als hogepriester in de dienst der verzoening. Maar nu waren er 3 mannen onder het volk, namelijk Korach, Dathan en Abiram, die het met deze verkiezing helemaal niet eens waren. Ook niet 250 mannen, oversten van het volk als mannen van naam, zo lezen we in Num. 16 : 2.

Zij zagen het optreden van hen onder het volk als een persoonlijke aanmatiging. We lezen dat in vers 3 van Numeri 16, namelijk: „En zij vergaderden zich tegen Mozes en tegen Aäron en zeiden tot hen: „Het is te veel voor u, want deze ganse vergadering, zij allen zijn heilig." En dan geven zij er nog een vroom tintje aan door te zeggen: „En de Heere is in het midden van hen; waarom dan verheft gij u over de gemeente des Heeren?" Hierover diep geschokt, sprak Mozes tot Korach en zijn aanhang: „Morgen vroeg dan zal de Heere bekendmaken, wie de Zijne en de heilige is, die Hij tot Zich zal doen naderen; en wie Hij verkoren zal hebben, diè zal Hij tot Zich doen naderen."

En dat zal dan blijken bij het brengen van een „reukoffer" in de 250 wierookvaten met vuur gevuld, als ook bij het reukoffer van Aäron. Vooraf sprak Mozes Korach aan en hield hen voor, dat hun optreden een zoeken was ook van het priesterambt; dus als een zeer ernstig vergrijp.

Daarbij nodigde Mozes Korach en zijn gevolg uit bij dit reukofferen. Maar zij weigerden pertinent! En dan lezen we van Mozes' bede: „Heere, zie hun offer niet aan." Ontzaggelijk was de verhoring van Mozes'

bede, namelijk het vreselijk oordeel over Korach, Dathan en Abiram, als ook over de 250 offeraars: de drie „levend ter helle gevaren" en de 250 offeraars levend verbrand!

En nu zouden we denken, dat het volk nu toch wel tot bezinning gebracht was. Helaas neen! Want de volgende dag stond het volk weer op tegen Mozes met de beschuldiging: „Gijlieden hebt des Heeren volk gedood."

Hieruit zien we wel heel duidelijk, dat nòch zegeningen, nòch oordelen op zichzelf het hart van de mens tot verootmoediging brengen. Maar dat mag volstrekt geen verontschuldiging zijn en een zich-afmaken van de zo ernstige roepstemmen des Heeren!

Ondanks dit ernstige oordeel Gods over de opstandelingen, ook ten opzichte van de plaag onder het volk, waarbij 14.700 gedood werden, zien we God's grote barmhartigheid en genade in het feit, dat de Heere Mozes en het volk heeft willen aanwijzen, wie alleen het PRIESTERSCHAP mochten bedienen en daartoe geroepen zijn, namelijk Aäron en zijn zonen. Wel uit de stam van Levi, maar niet al de Levieten mochten het priesterschap uitoefenen.

Deze verkiezing liet God het volk zien uit de volgende handeling door Mozes. Hij liet elk vaderlijk huis diens staf brengen en op elke staf de naam van zijn stam schrijven. En op de staf van Levi zetten de naam van Aäron. Daarna moest Mozes al die staven leggen in de tent der samenkomst vòòr de getuigenis, dat was de ark.

En diè staf, welke zou „bloeien", zou dan de persoon aanwijzen die alleen het priesterambt mocht bekleden, alsook dien's zonen. En wat bleek toen de volgende morgen, toen Mozes de tent der samenkomst inging? Dat de staf van AÄRON alleen **bloiede** en amandelen voortbracht. Daarmede was dan duidelijk als door het wonder Gods aangewezen, dat alleen AÄRON en diens zonen het priesterambt mochten bedienen!

Welnu, wat een treffend onderwijs ligt in deze aanwijzing opgesloten. Allereerst wel als een **ingrijpend** onderwijs, namelijk inzake het oproer van Korach. En dan zien we daarin een duidelijke vergelijking met hetgeen er in **onze** tijd plaats heeft. En denken we hier bijzonder aan de z.g.n. anti discriminatie-wetgeving.

Deze houdt zelfs in, dat ook „homofielen" als gelijkwaardig moeten worden beschouwd en genomen worden met anderen; deze moeten aanvaard worden tot volwaardig dienstpersoneel. Uitzonderingen zouden bij christelijke instanties en bij het christelijk onderwijs niet gemaakt mogen worden.

Zo zien we de afval van God en Zijn Woord en van Zijn inzettingen al ingrijpender vormen aannemen!

We kunnen niet genoeg beseffen, hoe diep ernstig deze tijd is, zowel ten opzichte van deze ingrijpende dingen als op godsdienstig en kerkelijk gebied. Vandaar ligt er zulk een beschamende les opgesloten in de Goddelijke aanwijzing, wie alleen het priesterschap mocht bedienen, namelijk alleen Aäron en zijn zonen.

En dan bedoelen we hierbij te wijzen op een gelijkstelling bij een uitwendige en eigenwillige godsdienst en wel in deze zin, dat men uitgaat van het standpunt, dat we alle **gedoopten** en gemeente-leden moeten houden voor ware kinderen Gods, voor wedergeborenen.

Nu is een uiterlijk serieus en voorbeeldig godsdienstig leven volstrekt niet te verworpen, maar zonder een waar bevindelijk kennen van de „eigenschappen" van het zaligmakend geloof is het toch te kort voor de eeuwigheid! En dat geldt ook voor degenen, die wèl naar buiten een alleszins „vroom" gelaat tonen, maar innerlijk ook vreemd zijn van het „genade-werk", door de Heilige Geest gewerkt in het hart.

En daarop komt het toch aan voor de eeuwigheid! Onderzoeken ieder zich ten deze. Het is dan ook de oprechte verzuchting van „bestreden" en „aangevochten" zielen: Doorgrond mij, o God, en ken mijn gedachten. En zie, of bij mij een schadelijke weg zij; en leid mij op de eeuwige weg." (Psalm 139 : 23 en 24.)

Ja, dezulken leren zich „van binnen" kennen als een snood **rebel** voor God! U uzelf òòk, **gel. lezer(es)**?

O, dan wordt de lijdensoverdenking van het lijden van de Heere Jezus Christus zo dierbaar, dat de Borg Zich heeft laten nagelen

aan het kruis tussen die beide **moordenaren**! En dat Jezus Christus tot die „boetvaardig gemaakte" moordenaar sprak: „Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn!"

We willen in nog een volgende les D.V. een en ander zeggen over de rijke betekenis en vervulling van de „bloeiende staf van Aäron".

Dr.

v.L.

IN DE BEGINNE

Genesis Eén tot Drie en het Gezag van de Heilige Schrift

door Prof. Dr. Edward J. Young

2.

Bevel en Vervulling

Het hoofdstuk begint met een algemene vermelding - „God schiep de hemel en de aarde". Let erop, dat het verslag wordt gegeven in termen van wat wij mogen noemen „bevel" en „vervulling". Met de term „bevel" bedoel ik slechts, „Daar zij . . .". Zo leest u het hele hoofdstuk door telkens, „En God zeide".

„En God zeide, Daar zij licht".

„En God zeide, Daar zij een uitspanse".

„En God zeide, Dat de wateren in één plaats vergaderd worden". Enzovoort.

Dit bevel wordt voltooid door een vervulling, en de vervulling wordt uitgedrukt in zulke termen als: „En er was licht", „En God maakte scheiding tussen de wateren", „En de aarde bracht voort grasscheutjes", enzovoort. Dan vindt u heel dikwijls de vermelding er aan toegevoegd: „En het was also", om uit te drukken hoe gemakkelijk God deze dingen tot stand kon brengen.

Het eerste hoofdstuk van Genesis geeft zo het verhaal van de schepping, in termen, die we kunnen noemen „bevel" en „vervulling". Dat is werkelijk uniek. Ik weet heel goed, dat in sommige Sumerische documenten dingen staan, die de gedachte van een bevel suggereren, maar daar staat werkelijk niets dat vergelijkbaar is met wat men in het eerste hoofdstuk van Genesis aantreft. Ik herhaal daarom dat Genesis hoofdstuk Een ons bevel en vervulling geeft, en voorts een samenvatting van dit alles in de woorden: „En het was also".

Goddelijke voldoening

Bovendien treffen we in dit eerste hoofdstuk van Genesis de gedachte van het goddelijke welbehagen of goddelijke voldoening aan. Zo lezen we dikwijls: „En God zag, dat het goed was". De eerste betuiging hiervan wordt gegeven ten aanzien van het licht: „En God zag het licht, dat het goed was". De laatste betuiging ten dezen staat in vers 31: „En God zag alles wat hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed". De Schepper is tevreden over de schepping, niet omdat de schepping iets goeds is dat los van God bestaat, maar omdat de schepping precies was, zoals God het wenste. Zijn wil was uitgevoerd en Hij was voldaan over het werk van Zijn eigen handen. De psalmdichter vat dit samen in de woorden: „Hij spreekt, en het is er; Hij gebiedt, en het staat er". (Psalm 33 : 9).

Let ook op de nadruk welke in dit eerste hoofdstuk van Genesis gelegd wordt op **God**. In elk vers is **God** werkzaam. Het is God en Zijn monergisme (alleen werkzaam zijn) dat hier voor ons staat. God schiep, God zeide, God maakte scheiding, God noemde, enzovoort. Waar het woord „**God**" niet als onderwerp gebruikt wordt, wordt het zinsdeel waarin het voorkomt gebruikt als onderwerp: „En de Geest Gods zweefde op de wateren". Het is God, die actief is in elk dezer gebeurtenissen.

Ik wil hier een misverstand voorkomen. Als ik zeg, dat het eerste hoofdstuk van Genesis God voorstelt als handelend, bedoel ik deze opmerking niet in de Barthiaanse zin van het woord. Ik bedoel niet de activistische wijsbegeerte, die op het toneel is gekomen sedert de tijd van Kant. Ik bedoel niet het activisme als tegenstelling tot de metaphysica. De Bijbel stelt **God** voor als handelend: „In de beginne schiep **God**". De nadruk ligt niet alleen op het scheppen. Die ligt op God, net zoveel als op de schepping. Het is God, onderscheiden van ons, die in het werk der schepping optrad. Zo ligt de nadruk in de Bijbel.

In onze tijd krijgen we de klemtoon en nadruk op de God die **handelt**, niet op de God die is. Ons wordt gezegd, dat de Hebreëen nooit zulke vragen gesteld hebben. Maar hoe kan iemand thans weten, welk soort vragen de oude Hebreëen stelden? Men zegt ons, dat zij geen belang stelden in bespiegelingen, dat zij zich niet interesseerden voor de vraag: „Wie is God?“, doch dat zij slechts belang hadden om God te zien handelen. Zo is de moderne opvatting. Maar het is de Bijbelse opvatting helemaal niet. Het is God die werkt, en ik leg hier de nadruk metafysisch. Het is God, God de Schepper, die bezig is, maar het hoofdstuk stelt **deze God** als de God die handelt, en dat is iets anders dan de moderne Barthiaanse leer.

De schepping wordt beschreven in wat we kunnen noemen paragrafen of verzen. Het doet er niet toe, welke taal we gebruiken. Elk wordt beschreven als een dag, en er zijn zes zulke dagen in het eerste hoofdstuk van Genesis. Dan op de zevende dag, zo wordt vermeld in het tweede hoofdstuk van Genesis, rustte God van Zijn werk.

Is Genesis Poëzie of Mythe?

Om te ontkomen aan de duidelijke en feitelijke mededelingen van Genesis zeggen sommige Evangelischen, dat de eerste hoofdstukken van Genesis gedichten of fabels zijn. Zij bedoelen daarmee, dat ze niet opgevat moeten worden als rechtstreeks historische verslagen en dat het innemen van zulk een standpunt de moeilijkheden wegneemt. Sommigen zijn bereid te zeggen, dat de moeilijkheden over de opstanding van Christus dadelijk verdwijnen, als men zegt, dat de schrijvers van de Evangelien niet bedoelen, dat wij zouden verstaan dat er een wonder is gebeurd, en dat ze ons eenvoudig een dichtelijk verhaal geven om ons te tonen dat Christus voortleeft. Als we zulk een standpunt innemen, zegt men, verdwijnen alle moeilijkheden met de moderne wetenschap. Maar de waarheid is, dat als u zulk geloof en zulke methodes aanvaardt, dat u dan afstand doet van het Christelijke geloof. Als u zo handelt met Genesis, dan ziet u de feiten niet recht onder ogen, en dat is lafhartig. Genesis is geen dichtwerk. Er zijn in de Bijbel dichtelijke vermeldingen van de schepping, Psalm 104, en bepaalde hoofdstukken in Job en zij verschillen van het eerste hoofdstuk van Genesis. De Hebreeuwse dichtkunst had zekere kenmerken, en deze worden in het eerste hoofdstuk van Genesis niet aange troffen. Dus de bewering dat Genesis Een een dichtwerk is, is geen oplossing voor de vraag. Wie zegt: „Genesis is bedoeld als een historisch verslag, maar ik geloof dat verslag niet“, komt dicht bij de waarheid dan wie zegt: „Ik geloof dat Genesis waar is, doch het is slechts poëzie“. Deze laatste redenering heeft niets om aan te bevelen. Ik ben het oneens met het eerste standpunt, maar het is exegetisch beter, omdat het nog rekening houdt met wat er staat. Dus concludeer ik, dat Evangelischen, die willen vasthouden aan de evolutieleer en de moeilijkheden willen omzeilen door te zeggen dat Genesis moet worden uitgelegd als poëzie of fabel en niet historisch, naar mijn mening, geen eerlijke uitleggers kunnen zijn.

N.B. Het copyright van deze vertaling van „In the Beginning“ door prof. Dr. E.J. Young berust bij „The Banner of Truth Trust“.

Het leven wint 3.

In feite circuleert alles wat Kruis verder in z'n boek schrijft om een simpele grondgedachte, waarmee de eerste bladzijde van het eerste hoofdstuk al inzet, en die het lezen van dit boek vanaf hoofdstuk 2 een vrij vervelende bezigheid maakt. Boven hoofdstuk 1 staat het opschrift: **VOLTOOIDE VERLOSSING**, en ik ben het goed eens met ds. J.H. Velema, die daarbij het volgende commentaar geeft: „Eerste reactie is dan: Dat is al vlug!“, in Koers van 26 november 1982. De verlossing begint in de schepping en de schepping is het begin van de verlossing, ik noem dat de simpele grondgedachte van het boek, die intussen fundamenteel is voor alle volgende beschouwingen.

De exegetische fundering van de stelling dat Gods verlossend werk niet in Gen. 3 maar in Gen. 1 begint is ten enmale ondeugdelijk en ik kan niet begrijpen hoe Kruis, die zelfs in

het geheel geen nieuwe gezichtspunten naar voren heeft gebracht, een paar teksten, dat alle exegeten vóór hem al bekend waren, als genoegzame grond heeft geacht om de gereformeerde visie op de orde van schepping en verlossing te verlaten. Onjuist is het en in strijd met de bedoeling van Gen. 1 om in de mededeling van Gen. 1:2 de aanwezigheid van het kwade binnen de schepping af te leiden. Er is in het geheel geen grond voor om de duisternis waar Gen. 1:2 van spreekt te kwalificeren met behulp van teksten als Kol. 1:13 en Joh. 1:1-5, zoals Kruis dat doet. Men moet Gen. 1 verklaren en zelf laten spreken. Dat doet men juist niet als men daar willekeurige gegevens uit andere Schriftplaatsen, op de klank af, bij haalt. Zelf heb ik, nog student, het meegemaakt dat ik op een college homiletiek, na het preekvoorstel te hebben gehouden, van de hoogleraar goed met de stok kreeg, want „u hebt klank-associatie gepleegd“. Een gevoelige afstraffing die ik niet vergeten ben, maar die wel degelijk nodig was. Wie teksten aaneenrijgt, op de klank af, exegetiseert niet. Men moet luisteren naar de boodschap van Gen. 1 zelf, en andere Schriftplaatsen alleen daarbij betrekken, voorzover die Schriftplaatsen de boodschap die Gen. 1 zelf reeds brengt, eventueel kunnen verduidelijken. De boodschap dat het kwade reeds van het begin af in de schepping aanwezig is en dat de scheppingsweek Gods verlossend antwoord daarop is, is niet te vinden in Genesis 1. Vriezen, Hoofdpijnen, 1974, 31, zegt dat de woestheid, de ledigheid en de duisternis, waarvan Gen. 1:2 spreekt in Gen. 1 slechts aanduiding zijn van „een bloot stoffelijk substraat vóór de schepping“, in tegenstelling tot de scheppingsverhalen van de oud-oosterse volken, die bij deze woestheid, ledigheid en duisternis veel meer dachten aan een tegenover de godheid staande macht. Juist in dat ontbreken van die kwade macht in Gen. 1 ziet Vriezen dus een kenmerkend onderscheid ten opzichte van de scheppingsverhalen van de oud-oosterse volken. In Gen. wordt ons God in Zijn scheppende majesteit getekend. Die niet gehinderd wordt door een chaos-macht, veel minder daartegen strijd zou moeten voeren. Het is m.i. pure speculatie om in betrekking tot Gen. 1 van een z.g.n. „strijd bij de schepping“ te willen spreken, zoals dr. J.H. Kroeze e.a. doen. Behalve dat de stelling als zou de verlossing niet in Gen. 3 maar in Gen. 1 beginnen geen basis heeft in de exegese wordt die stelling nog door een ander essentieel bezwaar gedrukt. Het is recent prof. dr. W. van 't Spijker die over deze kwestie geschreven heeft in zijn „Triptiek van de geschiedenis“. In het tweede hoofdstuk gaat hij in op de relatie tussen schepping, verlossing en geschiedenis. Hij behandelt daar ook de zienswijze van hen die de schepping het begin van de verlossing noemen. Hij legt dadelijk verband met de moderne exegese. „In moderne exegese van sommige gedeelten uit het Oude Testament en vooral van sommige psalmen komt dit motief ter sprake.“ (33) Ik zou zeggen, wie zich in dat hoofdstuk goed ingewerkt heeft, moet onder de indruk komen van de immense consequenties die voor heel de heilsleer voortvloeien uit de gedachte dat we in Gen. 1 het begin van de verlossing moeten zien. Ik schreef eerder al over universalistische implicaties. Op pag. 37 schrijft prof. van 't Spijker waar we heengaan: „Heel de schepping en heel de geschiedenis ook, staat in het licht van Jezus. In het „cumulatieve openbaringsproces“ waarin door allerlei crises heen de geschiedenis zich ontwikkelt, gaat het om de crisis en bevrijding van heel de mensheidsgeschiedenis, d.w.z. dat schepping en verlossing geheel in elkaars verlengde liggen.“ Hij verwijst hierbij naar H. Berkhof, Christelijk geloof, 67.

Als de schepping al verlossing is, dan zal men de geschiedenis wel heilsgeschiedenis mogen noemen. „Waar de lijnen hier vloeiend in elkaar overgaan wordt heel de geschiedenis heilsgeschiedenis. De betekenis van kruis en opstanding blijven onduidelijk.“ (Van 't Spijker, 41) Hij wijst op het gevaar van een „monistische heilsgeschiedenis, waarin het unieke van het kruis vervloeit in de historie van de gehele wereld“ (38). Zal Kruis nog terugdeinzen voor de consequenties van zijn ingenomen standpunt, welke het begin van de verlossing in Gen. 1 situeert?

De beschrijving zoals we die bij Kruis aantreffen over de betekenis van de zondeval

in Gen. 3 geeft mij geen gunstig vermoeden. Opmerkelijk, maar toch ook weer passend in Kruis' grondconceptie van de aanwezigheid van het kwade bij het begin van de schepping, is dat wel de verleiding door de slang benadrukt wordt, maar dat de ongehoorzaamheid van de mens als in het voorbijgaan wordt gememoreerd. Bij het lezen althans van de betreffende gedeelten zag ik meer een mens die aan een kwade macht ongelukkigerwijze ten offer was gevallen, dan een diep schuldige overtreder. En als Kruis dan schrijft: „Het kwaad heeft zijn EERSTE overwinning behaald in het paradijs toen de eerste mensen ertoe gebracht werden te eten van de boom der kennis van goed en kwaad“ (40), dan schijnt de aanduiding EERSTE meer te wijzen op het begin van een reeks, dan op een radicale breuk, zodat mij wel degelijk in gedachten kwam wat prof. van 't Spijker schreef in zijn genoemde boekje over de plaats en betekenis van de zondeval bij hen die schepping en verlossing in elkaar laten overgaan: „Er is een vloeiende lijn in heel de geschiedenis. Zij beweegt zich niet voort zonder tal van kritieke momenten. Maar binnen het geheel van die lijn is van een breuk geen sprake meer. Het is moeilijk staande te houden dat de zonde een radicale fractuur binnen de schepping is, een streep die de mens trekt door Gods bedoeling met zijn schepping.“ (37)

Laten we hopen dat Kruis op verzoek van het Curatorium alsnog heel wat passages gaat herschrijven.

Maassluis.

ds. G.J. van Rookhuyzen.

Voor de jeugd

Het Zonnekind 54

Beste jongelui!

Toen kwamen drieduizend mannen af uit Juda tot het hol der rots Etam, en zeiden tot Simson: Wist gij niet dat de Filistijnen over ons heersen? Waarom hebt gij ons dan dít gedaan? En hij zeide tot hen: Gelijk als zij mij gedaan hebben, alzo heb ik hen gedaan.

Richt. 15: 11.

De mannen van Juda waren onderdanig aan de Filistijnen en dat wilden zij blijven. Zij waren blind voor de ellende waarin zij verkeerden en ook voor de oorzaak van de ellende die over hen gekomen was. Want het was toch een ellendige zaak bezet gebied te moeten zijn van de Filistijnen. En dat was hun eigen schuld. Want het vond allemaal hun oorzaak in de zonde.

Zo is nu de mens van nature. Misschien zucht deze of gene wel, want hoe is een mens, hoe is een jong mens: Alweer die uitdrukking: Een mens van nature! Ja, ik geef toe, dat het onder ons een veel voorkomende uitdrukking is. Misschien dat hij in andere kringen is uitgesloten en dat men hem niet meer gebruikt. Maar bij ons is dat nog niet het geval. „Een mens van nature“. Dat zegt een rechtzinnige dominee nog al eens. Daar zit ook een gevaar in. Niet in de uitdrukking als zodanig. Want die is waar en die blijft waar en die moeten we ook nooit loslaten. Doch het gevaar schuilt hierin, dat iets wat we veelvuldig horen, tenslotte helemaal niet meer gehoord wordt. We horen het dan nog wel, maar het zegt ons niets meer. We zijn er aan gewend geraakt. Daarom wil ik deze uitdrukking nu wel eens even onderstrepen. Ik geloof dat dat nodig is. Want „de mens van nature“, dat wil zeggen: „De mens, zoals hij geboren is.“ En hoe is hij dan geboren? Neen, ik ga nu niet in op 't natuurlijke verloop van het geboorteprocess. Dat is mijn terrein niet. Doch ik denk aan het geestelijke.

Want een mens heeft niet alleen een lichaam, maar hij heeft ook een ziel. Dat is zijn geestelijke persoonlijkheid. En acht dit niet van ondergeschikt belang. Want de bijbel zegt dat de ziel meer is dan het lichaam. Want het lichaam is voor de tijd geschapen, doch de ziel voor een nimmer eindigende eeuwigheid. Dat is alweer zo'n uitdrukking: „een nimmer eindigende eeuwigheid“. Je kunt er zelfs taalkundig nog kritiek op maken ook. Want de eeuwigheid is zonder begin en zonder einde. Dat zit in het woord zelf al besloten. Dus dat „nimmer eindigend“ behoeft er eigenlijk niet eens bij. Laat het toch maar staan en kijk er maar goed naar. Mogelijk dat het indruk op je ziel gaat maken.

Want aan de eeuwigheid komt nooit een eind en dan te bedenken dat het een eeuwig wel of een eeuwig wee zal zijn. Dat is eeuwig bij God of eeuwig bij de duivel. Eeuwig in de hemel of eeuwig in de hel. Dat laatste, daar moet je maar niet overdenken, zegt een boze stem, want daar zou je wat van krijgen. Ik zou zeggen, lieve vrienden, denk er toch maar over na. Want als je dat nooit doet, vindt de duivel het heel best. Want dan ben je een des te gemakkelijker prooi van hem. Het zou tot je waarachtige bekering kunnen leiden. En dat zou toch een grote zaak zijn. Een zaak waar je nooit dankbaar genoeg voor zou kunnen wezen.

Doch om terug te keren tot „de mens van nature”. Als hij geboren wordt komt hij als een geestelijk dode, als een geestelijk onreine in de wereld. Want de mens ligt vanaf zijn geboorte midden in de dood. Wie zal een reine geven uit de onreine? Niet één. En hij kan in het koninkrijk van God niet komen, tenzij dat hij van nieuws geboren wordt. De mens van nature moet wederom geboren worden. Dan krijgt hij een andere natuur. Als hij uit God geboren wordt, dan wordt hij ook de Goddelijke natuur deelachtig. Of, om het nog anders te zeggen: Dan wordt het Beeld van God in beginsel weer in hem hersteld. En door de herstelling van dat Beeld leert hij in te zien, hoe ellendig het met hem van nature gesteld is. Dan wordt „de mens van nature” maar niet een versleten uitdrukking die het als zodanig niet meer doet. Doch dan gaan we de werkelijkheid zien, en die is dan zonder meer verschrikkelijk. „De mens van nature” geeft als uitdrukking dus de geestelijke doodstaat van de mens te kennen. En dat is een zeer verschrikkelijke staat. Dat we er van zullen mogen „schrikken”, om dan door de schrik des Heeren bewogen te worden tot het geloof. Want zal het wel met ons zijn, dan moet het daartoe toch komen.

Zulke gelukkige mensen waren niet alleen de Filistijnen, maar ook de inwoners van Juda. Dat waren ook mensen met een „natuurlijk bestaan”. Blind voor de ellende waarin zij verkeerden en ook blind voor de oorzaak waar alles uit voortvloeide. Zo is het nu ook met ons. En hebben wij dat nu al in leren zien? Want als het er over gaat, zijn wij net zo dom als die mensen uit Juda. Toen de Filistijnen de bezetting gingen verzwaren, kwamen zij er achter dat het om Simson te doen was. In plaats dat zij blij waren dat God voor een „Simson” had gezorgd, die begonnen was om Israël te verlossen, vergaderden zich drieduizend mannen, om Simson te gaan vangen. Is dat niet dom? Het is de grootste dwaasheid, die zich denken laat. Zij geven hiermee te kennen dat zij liever niet verlost wilden worden. Zij bleven veel liever onderworpen. En jij dan? Wij zijn ook zo! Van nature dienen we liever de wereld, de zonde, de duivel, als dat we door de meerdere Simson, de Heere Jezus Christus, verlost zouden worden. En zeg nu niet al te gauw, dat dit niet waar is. Want als je eerlijk bent moet je zeggen dat het wel waar is.

Die drieduizend vergaderden zich tégen Simson. Zij gingen niet achter hem aan, doch tegen hem in. Daar heb je weer zo iets. Zolang we achter de wereld aanlopen, lopen we tegen de Heere in. We zijn dan geen volgelingen van hem, maar gedragen ons als vijanden tegen Hem.

Zij zeiden tot hem: „Wist gij niet dat de Filistijnen over ons heersen? Waarom hebt gij ons dan dit gedaan? Simson had een verlossingsdaad verricht. Doch daar waren zij helemaal niet van gediend. Hoe moet deze vraag Simson pijnlijk hebben getroffen? Veel meer nog - ik spreek menselijk - hoe pijnlijk moet het de meerdere Simson Jezus Christus niet treffen wanneer er geen oog is voor het verlossingswerk dat Hij niet alleen begonnen heeft, maar dat Hij ook volbracht heeft. Hij was tot de Zijnen gekomen, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Zij hadden de duisternis liever dan het licht. Dat maakte een stuk van Zijn lijden uit. En dat heeft Hij vrijwillig gedragen. Hij heeft daarin geschitterd als de ZON, zeer heerlijk. Wij kunnen daar ook iets van zien in het zonne-„kind” Simson. Want in plaats dat hij tegen de mannen van Juda optreedt met harde hand, wat zij toch wel verdiend hadden, zegt hij tot hen, heel kalm: „Gelijk als zij mij gedaan hebben, also heb ik hen gedaan”. Hij had hen als richter Gods rechtvaardige vergelding gegeven naar hunne werken. Daar is niets tegen in te

brengen. Recht is recht. De Filistijnen hadden gezondigd. En de ziel die zondigt, die moet sterven. De bezoldiging der zonde is de dood.

Ik vroeg eens aan een katechisant, en echt niet een van de jongsten, weet je wat het woord „bezoldiging” betekent? Doch hij moest het antwoord schuldig blijven. Hij wist het niet. Wat is onwetendheid toch een kwalijke zaak. Want juist door het „niet weten” gaat er zo veel langs ons heen. Mogelijk zijn er ook onder mijn lezers wel die het niet weten. Nu, voor degenen die het niet weten, wil ik het dan nog wel eens zeggen: Het woord „bezoldiging” betekent „loon”. En om loon te verkrijgen moet je werken. En nu is een mens van nature zo ongelukkig dat hij zich dood werkt om verloren te gaan. Ik kan dit nu weer niet allemaal uit gaan breiden, want we zouden de geschiedenis er door uit het oog verliezen. Doch denkt er inmiddels maar eens over na. Ik kan het ook niet helpen dat al „tikkende” deze dingen in mijn gedachten komen.

De Filistijnen hadden dus rechtvaardige vergelding gekregen. En wij dan? Wij zijn toch allemaal zondaren? Inderdaad: wij zijn allemaal zondaren. En wat moet er dan van ons worden? Als wij vergolden werden naar onze werken dan was ons deel al lang geweest, gelijk aan dat van de Filistijnen. Dan waren we allen reeds gestorven om voor eeuwig het loon der zonde te erven, dat is dan de eeuwige dood sterven. En waarom is dat dan nog niet gebeurd? Ja, laat je dat een wonder zijn, een groot wonder! Het is nog niet gebeurd, omdat God nog geen lust heeft in je dood, maar in je eeuwig behoud. Zoekt dat terwijl je nog leeft. Het kan nog.

Inmiddels verblijf ik,
jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

Boekbespreking

Uitgeverij Stark - Texel
postbus 302, 1794 ZG Oosterend

Wie zijn de Jehova's getuigen en wat leren zij? door J. de Groot.

Dit is niet het eerste boek(je) over de Jehova's getuigen. Dat wil niet zeggen dat dit boekje overbodig is. In kort bestek worden we ingelicht. De schrijver zegt in zijn woord ter inleiding o.a. dat het zijn bedoeling is om de volkomen onbijbelse en Godonterende boodschap die zij doorgeven te toetsen aan het Woord van God en hen de weg der zaligheid, geopenbaard in de Schrift, bekend te maken.

Om uitwijdingen te voorkomen houdt de schrijver zich bij enkele belangrijke hoofdpunten. De kritiek op deze sekte is alleen gegrond op Gods Woord. Het boekje telt 47 blz. en kost, ingenaaid f 8,75. B.

U bent ook dit jaar weer
hartelijk welkom op
„De Verrassing”

Pension voor jong en
oud. Bungalows en sta-
caravans.
Zondag eerbiedigend.
Bespreek tijdig.

Postbus 302, 1794 ZG,
Oosterend-Texel.
Tel. 02223-661 of 391

Stationssingel 50
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

GEJAAGD? RUSTELOOS?

Geheel plantaardige
Zenuwtabletjes! Werken
rustgevend en
ontspannend. Kuur voor
een maand f 20,—
Tevens uit voorraad
leverbaar meer dan 40
kruidenmengsels o.a.
Bronchitis, Blaas en Urine,
Dikke Darm, Eczeem,
Galsteen, Laxeer,
Rheumatiek, Gewrichts-
reumatiek. Kuur voor een
maand f 15,—

NIEUW

Behalve de soorten
Vermagering, Vochtaf-
drijvend en Zenuwen, nu
ook Hoge Bloeddruk,
Rheumatiek en Vernauwde
Bloedvaten in tabletvorm
verkrijgbaar.
Maandkuur f 20,—

DROGISTERIJ SIKKING

Barrevoetestraat 5,
2011 WL Haarlem.
Tel. 023 - 312882, b.g.g. 023
324606. Postgiro 190609.

verschenen

Bijbellezingen - I. da Costa deel 1, Genesis - 2 Samuël

De bekeerde jood Isaac da Costa heeft door zijn vele geschriften en gedichten een belangrijke plaats onder ons volk ingenomen. Weinig bekend is, dat hij vanaf 1826 wekelijks bijbellezingen hield in zijn woning in Amsterdam. Da Costa's uitleg is eenvoudig en stichtelijk en getuigt van diepe geestelijke kennis van Gods Woord. Men krijgt als het ware een doorlopende bijbelverklaring van een uniek karakter. Met een inleiding van L.M.P. Scholten. Het Oude Testament gaat drie delen tellen. Gebonden.

Prijs f 29,75

in maart verschijnt

De poorten Sions - C. van Rijswijk

Een boek, zoals nog niet eerder verschenen is, over het gezelschap. Gezelschappen, in de ouderwetse zin, worden thans vrijwel niet meer gevonden. Van Rijswijk beschrijft de geschiedenis en tekent de verhouding van het gezelschap tot de kerk. Allerlei personen (Calvijn, Koelman, Detmar enz.), verschillende stromingen (Nadere Reformatie, Réveil, Afscheiding enz.) en talrijke onderwerpen (mystiek, openbare belijdenis, doop en avondmaal, vervoermiddel op zondag enz.) komen aan de orde. Gebonden, geïllustreerd, ±184 blz.

Prijs f 23,50

Bestellen bij uw boekhandelaar
of rechtstreeks in open en-
velop (zonder postzegel)
aan:

**UITGEVERIJ
VAN DEN BERG**

ANTWOORDNUMMER 216 - 3330 VB ZWIJNDRECHT

Dagje uit met de vereniging? Het diner of de koffietafel goed verzorgd en door vakmensen bereid in eigen gezellige sfeer in „IRENE”:
★ het wordt daar huiselijk en toch stijlvol en betaalbaar geregeld en U blijft in eigen kring!

HOTEL PENSION

„IRENE”

J. Bostelaar, Elspeet, tel. 05779 - 1236.

WESTKAPELLE
TE HUUR

Vakantiehuis en stacaravan op een mooi plekje op boerderij bij het strand.
Tel. 01187 - 1441.

Het comité landelijke ambtsdragersconferenties nodigt graag alle ambtsdragers uit voor de conferentie van

**ZATERDAG 16 APRIL
1983 IN DE ICHTUSKERK
IN AMERSFOORT**
Aanvang 10.30 uur

Onderwerp:
„De dienst der genezing in de gemeente van Christus”.

Inleiders:
Ds. M. de Boer, Veenendaal.
Dr. A. v.d. Zwan, neuroloog te Zwolle.

Slotwoord:
Ds. B. van Smeden, 's-Gravenhage-Zuid.

Gehoopt en verwacht wordt dat bij leven en welzijn ook op deze conferentie velen aan de bezinning op een uitermate delicaat onderwerp zullen willen bijdragen.